

فرشتگان رحمت

پنجم جمادی الاولی، سالروز ولادت شیرزن صحرای کربلا، زینب کبراست. او که توانست با پیام‌رسانی شایسته، از بازماندگان حادثه جان سوز عاشورا نیز به نیکویی پرستاری کند و لقب «بزرگ پرستار همیشه تاریخ» را زینده خود کند. این روز مبارک، از سال‌ها پیش، «روز پرستار» نامیده شده است. او که با دستان نوازشگر و قلب مهربان خود، درد بیمار را تسکین می‌بخشد و به او نوید حیاتی دوباره می‌دهد. باید قدر او را دانست و به او و حرفه مقدسش احترام گذاشت؛ چنان‌که مقام معظم رهبری می‌فرماید: «به نظر من، همه مردم ما و همه کسانی که به سرنوشت بیماران و به سلامت کشور اهمیت می‌دهند، بایستی به قشر پرستار توجه و محبت و اهمیت نشان بدهند؛ چه مسئولان، چه آحاد مردم».

واژه‌ای آشنا

پرستار، عجب واژه‌ای آشناست. کلمه‌ای که ناخودآگاه هر شنونده‌ای را به یاد آرامش پس از توفان، و به یاد شخصی می‌اندازد که در لحظات سختی، ناراحتی و ساعتی که به کمک نیاز داریم، یاری‌رسان ماست. انسان‌های بی‌ادعایی که به معنای واقعی کلمه، خالصانه کار می‌کنند و تمام تلاش خود را معطوف می‌سازند تا بیماران، دوران نقاهت

خود را به آرامی سپری کنند. این واژه، آدمی را به یاد مفاهیم دیگری هم می‌اندازد. یاد شب بیداری و یاد مردان و زنان سپیدپوشی که لحظه‌ای لبخند از سیماشان دور نمی‌شود.

پرستاران در تاریخ اسلام و ایران اسلامی پرستاری، از آغازین لحظات طلوع اسلام، به صورت حرفه‌ای مقدّس مطرح بوده است. تاریخ اسلام از پرستارانی چون ام‌سلمه، ربیع، ام‌سنان، لیل غفاری و در رأس همه آنها، حضرت فاطمه علیهاالسلام و حضرت زینب علیهاالسلام نام می‌برد. اینان با کمال اخلاص و حفظ حریم عفاف و نجابت، به بیماررداری و معالجه مجروحان می‌پرداختند. حضرت زینب علیهاالسلام، آن وارث معدن عاطفه و شجاعت فاطمی، مقام پرستار را در دشت نینوا چنان اعتبار بخشید که امروز، روز پرستار، به زادروز آن بانوی بزرگ، شکوه و عظمت یافته است.

تاریخ انقلاب اسلامی نیز شاهد جان‌فشانی و از خود گذشتگی‌های پرستاران رشیدی است که وظیفه امداد رزمندگان غیور میهن اسلامی را به عهده داشتند. بعضی از این بزرگواران نیز، شربت شیرین شهادت نوشیدند و برگ زرینی در صفحه خدمات پرافتخار این قشر زحمتکش به جا نهادند.

پرستار پنج امام

روز پنجم جمادی الاولی در هر سال، روز مبارکی است؛ میلاد با سعادت اسوه صبر و پایداری، حضرت زینب علیهاالسلام که «روز پرستار» نام گرفته است. در این روز، بانویی پا به عرصه وجود نهاد که آموزگار ایثار و فداکاری بود. او بزرگ پرستاری است که در سال‌های گوناگون حیات خود، از پنج امام بزرگوار، پرستاری کرده است؛ حضرت علی علیه‌السلام به هنگام ضربت خوردن، امام حسن مجتبی در هنگام مسمومیت، امام حسین علیه‌السلام در لحظات تنهایی و غربت، امام سجاد علیه‌السلام در رویارویی با سوز تب جان سوز، و از امام محمد باقر علیه‌السلام به همراه کودکان صحرای کربلا. نام زینب، این پرستار جاودان همیشه تاریخ، همیشه بر تارک زمان می‌درخشد و همگان را به یاد صبر، مقاومت و ایثار می‌اندازد.

اهمیت پرستاری

مقام معظم رهبری، درباره اهمیت پرستاری می‌فرماید: «برای حفظ سلامت در جامعه، اهمیت پرستاری در طراز اول قرار دارد؛ یعنی اگر بهترین پزشکان و جراحان، کار خودشان را با بیمار به بهترین وجه انجام دهند، اما از آن بیمار پرستاری نشود، به طور غالب، کار آن پزشک

یا جراحِ عالی‌قدر، بی‌فایده خواهد بود». ایشان در جایی دیگر، نقش پرستار را معادل کار پزشکی ماهر می‌داند و می‌فرماید: «نقش پرستاری و بیمارداری در حفظ سلامت و بازگشت سلامت بیمار، نقش درجه اول است؛ معادل است با نقش یک پزشک ماهر. بسیاری از این نکته غفلت دارند. لذا آن وزن و ارزشی که باید برای پرستار در نظر گرفته شود، از ذهن آنها مغفول می‌ماند و به آن توجه نمی‌کنند».

آرامش روحی

حضرت امام خمینی رحمه‌الله در بخشی از سخنان خود، به زیبایی حال مریض در بیمارستان و چگونگی رفتار پرستاران را با او ترسیم می‌کنند. ایشان می‌فرماید: «یک مریضی که از خانه‌اش آمده است به بیمارستان، این مریض، خودش را مثل یک غریب می‌داند. اگر این پرستارها با او با ملایمت، با رفتار انسانی، با محبت... رفتار کنند، این حس غربت از او منفصل می‌شود و آرامش برایش حاصل می‌شود و این آرامش روحی، در بهبودی او کمک می‌کند».

ارزش خدمت پرستاران

مقام معظم رهبری، درباره ارج نهادن به مقام پرستاران می‌فرماید: «به مناسبت روز پرستار، یک جمله کوتاه در باب ارزش خدمت پرستاران عرض می‌کنم و آن، این است که همه موظفیم از این انسان‌های فداکار و پرعاطفه و دل‌سوزی که با عمل انسانیِ پرستاری خود، از بیماران در مراحل دشوار بیماری مواظبت و حمایت می‌کنند، به عنوان احترام به ارزش انسانی والا، قدردانی کنیم. پرستاری، حرفه‌ای انسانی و اسلامی است و جامعه و کشوری مثل ما، که سرشار از عواطف گوناگون است، و نقش عواطف در این جامعه، همواره نقش برجسته‌ای بوده است، باید به این حرکت عاطفی بزرگ - که دارای مبنای عقلانی و فکریِ راسخی هم هست - به چشم احترام بنگرد».

حرفه‌ای مقدس و ارزشمند

پرستاری، حرفه‌ای مقدس و ارزشمند است؛ به طوری که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله، پرستار را در قیامت، هم نشین ابراهیم خلیل می‌داند و می‌فرماید: «هر کس یک شبانه روز از بیماری پرستاری کند، خداوند او را با ابراهیم خلیل محشور می‌کند». حضرت امام خمینی رحمه‌الله نیز در مورد ارزش پرستاری فرموده است: «پرستاری از بیمار، امر بسیار مشکلی است، لکن خیلی ارزشمند است. ... شما متوجه باشید که شغل شما، شغل بسیار شریفی است و از آن طرف، مسئولیتش هم زیاد است». مقام معظم رهبری هم به پرستاران توصیه می‌فرماید: «پرستاران هم - چه زن و چه مرد - قدر خودشان را بدانند و این حرفه

را مقدس بشمارند».

توشه آخرت

امیرمؤمنان، حضرت علی علیه السلام در فرمایشی زیبا می‌فرماید: «خوشا به حال آن که به بندگان خدا نیکی کند و برای آخرت خود زاد و توشه برگیرد». حال با توجه به این حدیث گران مایه، می‌توان پی‌برد پرستاران که شبانه روز در پی برطرف ساختن گرفتاری‌های بیماران و درمان آنها هستند، به چه پاداشی می‌رسند و نزد خداوند متعالی، چه جایگاه و مقامی دارند. مقام معظم رهبری، در مورد کارهای نیک پرستاران می‌فرماید: «هر حرکت انسانی یک پرستار برای بیمار، یک حسنه است و کمکی است به انسانی محتاج کمک؛ آن هم در شرایطی حساس».

روح عطوفت

حضرت امام خمینی رحمه‌الله در کلامی ارزشمند، وظیفه پرستاران را، سرشار از روح عطوفت می‌داند و می‌فرماید: «چیزی که بسیار اهمیت دارد... برای پرستاران و آنهایی که تماس با مریضها و بیمارها و مجروحها دارند، این است که روح عطوفت در آنها باشد. یکی از اموری که کمک می‌کند به خوب شدن مریضها... این است که پرستار آنها، به آنها تقویت روانی بدهد». همچنین ایشان در جایی دیگر، درباره اهمیت پرستاری می‌فرماید: «این شغل پرستاری، از شغل‌های بسیار شریفی است که اگر چنانچه انسان با وظایف انسانی و شرعی خودش عمل بکند، این یک عبادتی است که در تراز عبادت‌های درجه اول است».

فرشتگان رحمت

مقام معظم رهبری، پرستاران، این سپیدپوشان سخت کوش را، همانند فرشتگان رحمت و ملائکه آسمانی می‌داند و درباره ایشان می‌فرماید: «آن وقت که بیمار از همه جا دستش کوتاه است، در آن ساعاتی که حتی همسر، فرزندان و پدر و مادر بیمار هم بالای سرش نیستند، چشم امیدش بعد از خدا، به پرستار است، و این پرستار است که مثل ملائکه آسمانی، مثل فرشتگان رحمت، به دردها، مشکلات و نیازهای جسمی و عاطفی او پاسخ می‌دهد».

دوری از خانه

بعضی کارها تعطیلی بردار نیست و شخص همواره باید آماده خدمت رسانی باشد. پرستاری، از جمله این حرفه هاست. مقام معظم رهبری با توجه به این نکته، در مورد کار پرستاری می‌فرماید: «پرستار، از خانه، از همسر، از فرزندان، شب، روز، نیمه شب، ایام عید، روزهای

جمعه و ایام تعطیل که مردم سرگرم تفریح و گذراندن تعطیلی خودشان هستند، دور است. پرستار نمی‌تواند بیمار و بیمارستان را رها کند. به این مسائل باید توجه شود. کار سخت، وقت شناسی، همیشه حاضر بودن، جدایی از محیط زندگی، سختی کار را مضاعف می‌کند».

کاری طاقت فرسا

مقام معظم رهبری، در مورد سختی کار پرستاران می‌فرماید: «پرستاری، یکی از سخت‌ترین کارها از لحاظ فشار روحی و جسمی برای پرستار است. نشستن پهلوی بیمار، با او به مهربانی رفتار کردن، به او لبخند زدن، و او را با عمل، رفتار و پذیرایی خود، از رنج‌های فراوان دوران بیماری رها کردن، تحمل پولادین لازم دارد. پرستار، با چنین وضعیتی روبه‌روست. ... چه سرمایه عظیمی از حِلْم و تحمل و گذشت و مدارا و اخلاق خوش لازم است تا پرستار بتواند با بیمار سرکند. اما منش بیمار با پرستار، بر عکس منش پرستاری، مهربانی نیست؛ گاهی تندی است. گاهی کسان بیمار اگر خدمتی، اندکی دیر شود، توقعاتشان در برابر پرستار، حالت اعتراض می‌گیرد. گاهی تندی می‌کنند و گاهی پرخاش. تحمل اینها خیلی سخت است».

وظیفه مسئولان

بدون تردید جامعه پرستاری، با مشکلات فراوان معیشتی، استخدامی و آموزشی دست و پنجه نرم می‌کند. توجه مردم و مسئولان به این مسائل، پرستاران را از نظر روحی، تقویت می‌کند تا بهتر بتوانند به شغل مقدس خود بپردازند. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید: «مسئولان باید در برنامه‌ریزی‌های خود، نگاه ویژه‌ای به شغل پرستاری داشته باشند و برای حل مشکلات آنان، از جمله مسائل معیشتی، استخدامی، آموزش حین خدمت و دوران استراحت پرستاران، در چارچوب مقدرات و امکانات دولت، بیش از پیش تلاش نمایند». ایشان در جایی دیگر، خطاب به مسئولان و مردم می‌فرمایند: «حضور در محل کار حتی در ایام تعطیل، نشان دهنده سختی مضاعف حرفه پرستاری است که این مسئله، باید همواره مورد توجه مردم و مسئولان باشد».

پرستار و پرستاری در کلام مقام معظم رهبری

فرهنگ جامعه، باید اهمیت کار پرستار و دشواری آن را بشناسد. جایگاه پرستار و حرفه پرستاری در تأمین و حفظ سلامت جامعه، جایگاهی ممتاز و طراز اول است.

شغل و حرفه سخت و با اهمیت پرستاران در نزد خداوند، پاداش و ارزش والایی دارد و آنان باید قدر کار خود را بدانند.

پرستار، فرشته رحمت برای بیمار است.
پرستاری، در کنار طبابت و هم وزن طبابت است.
منبع: سایت حوزه